

маршруту; методична розробка екскурсії; методичні прийоми проведення екскурсії; базові поняття, які будуть конкретизуватися в ході екскурсії, виконання вступних навчально-пізнавальних завдань.

Викладачу (екскурсоводу) необхідно подбати про те, щоб пропонований студентам зміст навчальної екскурсії, система пізнавальних завдань були націлені на виявлення індивідуальності кожного студента, на можливість розвитку його творчих і педагогічних здібностей. Уведення в систему роботи групових форм організації пізнавальної діяльності студентів під час навчальних екскурсій має забезпечити розвиток у них комунікативності, здатності до співробітництва, формування мотивів до різноманітної суспільної творчості. Для навчальних екскурсій характерна й методична функція, оскільки майбутньому фахівцю з туризму необхідно опанувати методикою організації та проведення екскурсій різного спрямування. Ця функція реалізується у вивченні студентами історичних, природничих, мистецтвознавчих та інших наукових проблем і їх різноманітних аспектів, у напрацюванні матеріалу, методик і технологій, що можуть слугувати основою для створення і проведення майбутніх екскурсій.

УДК 338.48+908]:37

КАСИНЕЦЬ О.В.
Мукачівський державний університет

ЕФЕКТИВНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО СУПРОВОДУ (ЕКСКУРСОВОДІВ) – ПОТРЕБА СУЧАСНОСТІ

Ефективне проведення екскурсійної діяльності безпосередньо залежить від підготовки, яку отримав майбутній фахівець туристичного супроводу, рівня освіченості та особистісних якостей: їхньої загальної культури, етичності поведінки; наявності схильності до роботи туристами, мовленнєвої культури, духовних потреб; відсутності залежності від негативних звичок; високим рівнем розвитку спостережливості, пам'яті, мислення, волі; різнобічними пізнавальними інтересами.

На актуальність дослідження вказують суперечності між: необхідним рівнем готовності майбутніх фахівців до екскурсійної роботи та їх професійною підготовкою; потребою впровадження інноваційних форм і методів екскурсійної роботи з різними верствами населення та можливостями реалізації цього процесу; необхідністю застосування в роботі сучасної вищої школи новітньої моделі та педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців туризму до екскурсійної роботи.

Екскурсознавство належить до нового типу міждисциплінарного знання, що складається у сучасній науці, і включає в себе географічні, історичні, економічні, демографічні, біографічні, фольклорні, літературознавчі, соціологічні, екологічні, музеєзнавчі, бібліографічні аспекти. Об'єднуючим компонентом є те, що вся ця інформація стосується однієї місцевості. Взаємодія у екскурсійно-краєзнавчій роботі різноманітних видів людського знання і

діяльності сприяє поступовому формуванню науково – теоретичного ядра екскурсознавства у тісному зв'язку із загальнокультурною просвітницькою роботою [1].

Екскурсія являє собою цілеспрямований, наочний процес пізнання оточуючого, середовища. Цей процес будується з використанням заздалегідь відібраних об'єктів, які знаходяться в природних умовах, і відбувається під керівництвом кваліфікованого спеціаліста-екскурсовода у відповідності до заздалегідь визначеної тематики. В ході екскурсійного процесу екскурсовод допомагає екскурсантам побачити об'єкти, на основі яких розкривається тема, почути про ці об'єкти необхідну інформацію, оволодіти практичними навичками самостійного спостереження і аналізу екскурсійних об'єктів [2].

У контексті сервісного забезпечення турпродукту екскурсія покликана задовольнити духовні, естетичні, інформаційні потреби людини, реалізуючи пізнавальну функцію туризму: розширення кругозору, організації культурного дозвілля, відпочинку, спілкування.

Кожна екскурсія потребує певних знань, умінь та навичок екскурсовода, що обумовлено вимогами безпечного проведення подорожі. Заздалегідь не підготовлена подорож може призвести до негативних педагогічних наслідків, а можливо, і до загрози життю та здоров'ю туристів. Успіх екскурсії залежить від її організації.

Важливу роль відіграє методика проведення екскурсії. Технологія і організація проведення екскурсії вимагає від екскурсовода дотримання таких умов: 1) дотримуватися плану екскурсії та її хронометражу; 2) орієнтуватися на рівень розвитку екскурсантів (опиратися на матеріал, який екскурсанти вже знають, проводити частину екскурсії у вигляді бесіди, ставити питання та уточнювати характер розповіді згідно з отриманими відповідями); 3) створити атмосферу співпричетності екскурсантів до подій, про які йдеться; 4) утримувати увагу слухачів цікавою та емоційною розповіддю; 5) уникати тривалих монологів; 6) розповідаючи, вибрати слухача, за яким орієнтуватися, як сприймають екскурсанти розмову; 7) закінчивши екскурсію, необхідно зробити підсумок.

Однією з гарантій проведення екскурсії є якісна робота екскурсовода. Екскурсійні послуги на Закарпатті надають як професійні фахівці туристичного супроводу, так аматори, серед яких є справжні знавці своєї справи. Проте непоодинокі випадки, коли ініціативу беруть в свої руки справжні горе-розповідачі без елементарної підготовки та мінімального знання історії та місцевості. Турист отримує поверхневу інформацію, витрачаючи на це чималі кошти і дуже часто його враження від краю зіпсоване. Бажання відвідати Закарпаття ще раз більше не виникне. Для того, щоб уникнути подібних ситуацій в області та з метою покращення туристичного продукту на Закарпатті організували курси підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу (екскурсоводів).

Для того, щоб систематизувати та принаймні частково впорядкувати роботу екскурсоводів на Закарпатті вирішили розробити відповідно до державного стандарту програму підготовки фахівців туристичного супроводу,

головна мета якої – підвищення кадрового потенціалу у сфері екскурсійного супроводу. Результат проведення курсів екскурсоводів – підготовка фахівців туристичного супроводу за туристичними маршрутами Закарпатської області, а також створення нових оригінальних туристичних маршрутів.

У 2017 р. на Закарпатті навчання проходило на базі трьох вищих навчальних закладів – МДУ Закарпатського угорського інституту ім. Ф. П Ракоці та УжНУ. Загальна тривалість навчання становила 360 академічних годин. Практичну частину оплачував Департамент економічного розвитку і торгівлі Закарпатської ОДА в рамках реалізації програми розвитку туризму та курортів. Приємно відмітити, що саме викладачі кафедри туризму і рекреації МДУ розробили основні організаційні документи для проведення курсів з підвищення кваліфікації екскурсоводів: освітню професійну програму, навчальний план, договір про надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу (екскурсоводів); свідоцтво про підвищення кваліфікації екскурсоводів.

Література

1. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство : Навчальний посібник / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2007. – 464 с.
2. Кулаєв К.В. Екскурсійна діяльність: теоретичні та методологічні основи / К.В. Кулаєв. – М. : Турист, 2004. – 96 с.

УДК 911.3

ЛЕПКИЙ М. І.
Луцький національний технічний університет
ГУСАР С. С.
Мукачівський державний університет

РОЛЬ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО ТОВАРИСТВА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Основна мета створення регіонального туристичного товариства – координація діяльності всіх зацікавлених у розвитку рекреації суб'єктів шляхом об'єднання їхніх зусиль, ресурсів, ідей на базі наявних природно-рекреаційних ресурсів із залученням органів місцевого самоврядування. Корпоративна форма ведення рекреаційного господарства особливо актуальна для суб'єктів і регіонів, рекреаційні можливості яких недостатньо використовуються.

Переваги використання в управлінні регіональним розвитком туризму організації рекреаційного господарства у формі *регіонального туристичного товариства (РТТ)*:

- підтримка органів державної влади та місцевого самоврядування шляхом створення пільгових режимів оподаткування, одержання пільгових державних позик для розвитку об'єктів туристично-рекреаційної інфраструктури;
- застосування регіонального маркетингу;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>